

Vlaams
Parlement

vergadering **C70 – CUL6**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 2 december 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de titel Cultuurstad 291 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Jean-Jacques De Gucht tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de indenniteitsregeling 323 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de indenniteitsregeling 383 (2010-2011)	4
Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stand van zaken van het Bruegelproject binnen het domein Cultuur 418 (2010-2011)	8
Vraag om uitleg van de heer Lieven Dehandschutter tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de organisatie van een activiteit door deBuren 509 (2010-2011)	11
Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een aanpassing van de regelgeving inzake filmkeuring 486 (2010-2011)	14
Vraag om uitleg van de heer Dirk Van Mechelen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stoomlocomotief op de Topstukkenlijst 476 (2010-2011)	16

■

Voorzitter: de heer Philippe De Coene

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de titel Cultuurstad 291 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, collega's, dit jaar wordt de titel Cultuurstad van Vlaanderen gedragen door Oostende, over twee jaar door Turnhout. Alles in acht genomen, heeft Oostende het nog niet zo slecht gedaan dit jaar. Turnhout is al twee jaar bezig met een heel uitgebreid traject om daar ook een zo goed mogelijk project van te maken.

Het is een nieuw concept, dat bedoeld is om ook kleinere steden eens in de culturele schijnwerpers van heel Vlaanderen te zetten. We kennen de grote schijnwerpers van de Europese culturele hoofdsteden. Dit is het kleine broertje, dat moet dienen om niet alleen de Oostendes van dit land, maar ook de kleinere steden en hun kwaliteiten in beeld te krijgen.

Minister, in het kader van het Participatiedecreet is een regeling uitgewerkt en er is ook een subsidie van twee jaar aan verbonden. Mijn vraag gaat over de beleidsbeslissing. In de nieuwsbrief van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) las ik dat zowel de titel Sportstad als de titel Cultuurstad zouden verdwijnen. Daarin staat dat u geen oproep meer zou doen voor kandidaten voor de titel Cultuurstad van Vlaanderen 2014. Dit lijkt een voorafname op de geplande evaluatie van het Participatiedecreet. In dat decreet staan deze titels beschreven. Ik ga ervan uit dat dit tot zolang wordt uitgevoerd.

Minister, klopt het bericht dat er geen oproep meer komt voor de titel Cultuurstad? Moeten daarvoor vooraf geen aanpassingen aan het decreet of het besluit gebeuren? Zult u daarvoor voorstellen indienen, en zo ja, wanneer? Waarom wenst u geen oproep meer te doen? Kan Turnhout zijn geplande Cultuurstad-project laten plaatsvinden zoals gepland? Blijft die subsidie behouden?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Minister, is er al een evaluatie gemaakt van Oostende Cultuurstad? Indien niet, komt die er? Welke timing staat daarop? Oorspronkelijk was het de bedoeling om Oostende tot Europese Cultuurstad te kronen, maar dan is er iets nieuws in het leven geroepen met dit voorstel. Alle krantenknipsels wezen in die richting, het was de wens en de bedoeling. Een stad mag ambitieus zijn. Ik sta daar ook achter, want de stad heeft potentieel om dat ooit te zijn, maar dan moet er nog wat worden bijgestuurd, en dat kost geld. De reden waarom dat zo is gelopen, is omdat het de beurt was aan Wallonië volgens de federale afspraken. Dan is er een Waalse stad gekozen.

Op zich is dit een leuk initiatief, maar in de beginfase bleek duidelijk dat de middelen ontoereikend waren om dat goed aan te pakken. Men heeft zich moeten behelpen met allemaal kleine dingetjes. Er is een intendant geweest, die om allerlei redenen is weggegaan. De Ensorstoet op het einde was fantastisch. Maar moet dat als Cultuurstad van Vlaanderen of kan het ook op een andere manier?

Ik wil deze ideeën meegeven. Hoe meer culturele projecten, hoe beter, maar men is mij komen smeken om middelen te vinden om dit professioneel te kunnen aanpakken. Bravo voor de mensen die hebben geprobeerd er iets van te maken, maar het was niet evident. Kunnen we dit in de toekomst nog volhouden met de huidige bezuinigingen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Caron, het klopt dat er in 2010 geen oproep is geweest voor de titel van Cultuurstad 2014. Ik verwijs daarvoor naar artikel 36 van het Participatiedecreet, waarin staat: "De Vlaamse Regering kan tweemaal per jaar een gemeente in Vlaanderen aanwijzen die gedurende een jaar de titel van Cultuurstad of -gemeente van

Vlaanderen mag dragen, en een gemeente die gedurende een jaar de titel van Sportstad of -gemeente van Vlaanderen mag dragen.” Ik druk op het woordje ‘kan’, er is dus geen verplichting.

Daar zijn verschillende redenen voor. De middelen zijn decretaal bepaald en bedragen twee keer 200.000 euro, een keer in het voorbereidende jaar en een keer op het moment dat het plaatsvindt. Door de besparingen waren die bedragen niet meer volledig opgenomen in de begroting. Daarnaast is het ook niet houdbaar om op lange termijn het geld op die manier aan die mogelijke cultuurstad te blijven geven. Zoals de heer Verstreken terecht heeft opgemerkt, merkten we dat het voor steden meestal niet volstaat. Het is ook niet altijd evident om daar uit te geraken of om die titel ook waar te maken. Dat vergt heel wat citymarketing en dergelijke meer.

Voor Turnhout verandert er niets. Die is al aangeduid. Alles vindt plaats zoals gepland. Uiteraard wordt dat ook opgenomen in de evaluatie van het Participatiedecreet. De titel van Cultuurstad of Cultuurgemeente op zich is niet afgevoerd. We moeten echter nagaan wat we daar nu verder mee doen, gelet op het feit dat de bedragen eigenlijk niet voldoende zijn. Er moet ook gekeken worden naar de cultuurparticipatieve meerwaarde van de titel van Cultuurstad.

Wat Oostende betreft, kan ik u zeggen dat dat nog bezig is. Dat wordt uiteraard geëvalueerd en opgenomen binnen de globale evaluatie van het Participatiedecreet. Tot nu toe heeft Oostende een heel goed parcours doorlopen. We moeten er wel een aantal lessen uit trekken voor de volgende edities.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat het initiatief niet meteen wordt afgevoerd en dat de zaak in de evaluatie wordt bekeken. Ik heb er soms ook gemengde gevoelens bij of het een goede formule is. Misschien moet het veeleer scherper worden gesteld en gepreciseerd worden wat de bedoeling is. Ik wil echter niet vooruitlopen op de evaluatie.

Ondanks de gemengde gevoelens die men erover kan hebben, het korte traject en de te beperkte middelen, merk ik toch dat de stad Oostende in haar culturele ontwikkeling en reputatie er wel veel vruchten van plukt. Ondanks het feit dat het het kleine broertje is van de Culturele Hoofdstad van Europa, is het voor de beeldvorming van Oostende en voor de ontwikkeling goed. Ik vraag me wel af of er iets van overblijft waar de stad haar ontwikkeling verder op kan enten of dat het integendeel om een ‘one shot’ gaat. Die vragen moeten ook worden gesteld bij die evaluatie.

Ik ben in elk geval blij dat het initiatief niet definitief is afgevoerd en dat men in Turnhout verder kan gaan zoals gepland.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jean-Jacques De Gucht tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de indemniteitsregeling 323 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de indemniteitsregeling 383 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Minister, ik zeg niets nieuws wanneer ik durf te stellen dat de verzekeringskosten bij het organiseren van tijdelijke tentoonstellingen een steeds grotere

hap uit het totale budget nemen. Dat was enkele jaren geleden reeds het geval, toen de kosten voor de verzekeringspremies voor de Jan van Eycktentoonstelling in Brugge in 2002 om en bij de 250.000 euro bedroegen, goed voor 17,80 percent van de totale kosten. In 2006 moest men voor de Memlingtentoonstelling in Brugge 35,78 percent van de middelen reserveren voor de verzekeringspremies. De situatie is er vandaag zeker niet op vooruitgegaan.

Om de kosten die hiermee gepaard gaan onder controle te krijgen, moeten bijkomende inspanningen geleverd worden. Diverse rapporten signaleren dat. Enkele vermeldenswaardige rapporten zijn het Europese ‘Action Plan for the EU Promotion of Museum Collection Mobility and Loan Standards’ van 2006, het rapport ‘Encouraging the Mobility of Collections (European Conference, Helsinki, 20 en 21 juli 2006)’ en het rapport ‘Lending for Europe’ van 2005. Het invoeren van een systeem rond een overheidsgarantie wordt hierbij telkens als de oplossing naar voren geschoven. Dat is ook wat we kunnen lezen in de toelichting bij de middelenbegroting 2010. Daarin staat: “De invoering van een Vlaams indemniteitsdecreet (staatswaarborg voor bruiklenen) is een belangrijke doelstelling voor de komende regeerperiode”.

Minister, in uw eigen beleidsnota Cultuur 2009-2014 kunnen we lezen: “De invoering van een Vlaams indemniteitsdecreet (staatswaarborg voor bruiklenen) is een beleidsinstrument dat kan helpen om onze ‘Collectie Vlaanderen’ als een volwaardiger partner te laten meespelen binnen een internationaal tentoonstellingscircuit. Via een dergelijke regeling kunnen de tentoonstellingsorganisatoren de hoog oplopende verzekeringskosten terugdringen waardoor het opnieuw mogelijk wordt om in Vlaanderen tentoonstellingen van bijzonder belang te organiseren. Ik wil diverse formules onderzoeken om tot de invoering van deze indemniteitsregeling, die reeds in verschillende landen van kracht is, te komen.” Ik meen dat het, zeker gezien de grote besparingen die doorgevoerd worden, bijzonder opportuun is om hier dringend werk van te maken, temeer daar reeds heel wat studies de juiste weg aanduiden.

Minister, welke timing zal worden gehanteerd om tot een effectief ontwerp van decreet te komen? Welke formules om tot een indemniteitsregeling te komen, hebt u al onderzocht en wat waren uw bevindingen?

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, reeds in 2005 en 2006 stond het debat rond een indemniteitsregeling hoog op de Europese agenda. De conclusie van de Europese conferentie in Helsinki was dat wij in Europa het meest gebaat zijn met een indemniteitsregeling: een subsidiereglement voor tentoonstellingen en langdurige bruiklenen. De verzekeringskosten voor bruiklenen lopen immers erg hoog op en nemen alsmaar toe. De EU-lidstaten werden op de conferentie opgeroepen om werk te maken van een brede indemniteitsregeling. Het kan de lidstaten in staat stellen een grotere collectiemobiliteit te bereiken, synergie tussen de kunstinstellingen te creëren, depotcollecties te ontsluiten enzovoort.

Het Belgisch EU-voorzitterschap zou een mooi aanknopingspunt kunnen zijn om gehoor te geven aan die oproep. België heeft op dit moment, anders dan in andere lidstaten, geen indemniteitsregeling. Minister, ik had u hier eigenlijk niet verwacht. Ik dacht dat u in Cancún zat. Bent u in gesprek met uw collega's-cultuurministers binnen de EU over een indemniteitsregeling? Ziet u de voordelen in van een indemniteitsregeling op lokaal vlak en op Europees vlak? Kan indemniteit een mogelijke vorm van alternatieve financiering zijn in die zin dat de budgetten die hierdoor bij de musea vrijkomen, kunnen worden ingezet voor meer prioritaire zaken? Wat is de timing voor zo'n regelgeving op Vlaams niveau?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: In macroperspectief is het de bedoeling van zo'n indemniteitsregeling om de collectiemobiliteit te bevorderen. Door de verzekeringskost voor tentoonstellingen te drukken kunnen tentoonstellingen georganiseerd worden met bruikleen die zonder dergelijke regeling ten gevolge van de steeds toenemende verzekeringswaarde van

topstukken onbetaalbaar zouden worden. Een mooi voorbeeld is de pas geopende tentoonstelling Van Eyck tot Dürer in het Groeningemuseum in Brugge. Qua verzekeringskost zit ook deze tentoonstelling tegen het maximaal haalbare aan. Niet voor niets gebruiken de organisatoren als werktitel voor de tentoonstelling ‘van duur tot duurder’. De totale kost aan verzekeringspremies voor deze tentoonstelling bedraagt afgerond 550.000 euro. Dat is een gigantisch bedrag.

Bij een indemniteitsregeling neemt de overheid het engagement op zich om bij schade of verlies van een in bruikleen gegeven kunstwerk de vergoeding van de schade of het verlies geheel of gedeeltelijk op zich te nemen.

Van 2008 tot en met 2010 ondersteunde de Europese Unie de OMC (Open Method of Coordination) Expert Working Group on the Mobility of Collections. Deze groep van experts onderzocht verschillende thema's en formuleerde aanbevelingen om de collectiemobiliteit te bevorderen. Ze brachten onder andere de verschillende formules die gehanteerd worden in Europa.

Uit deze bevraging blijkt dat over de voorbije vijf jaar zeven schadeclaims tegenover de staat zijn gemeld met een totale schadevergoeding van ongeveer 80.000 euro. Statistisch gezien zijn de risico's op het moeten betalen van een schadevergoeding dus vrij klein.

In juni 2010 werd een eindrapport gepubliceerd. Dat rapport staat op de website van de Europese Unie.

Er zijn drie mogelijke formules voor een indemniteitsregeling. Een eerste mogelijkheid is dat de overheid zich voor 100 percent garant stelt. Dat betekent dat alle eventuele schade en verlies volledig wordt vergoed door de overheid.

In Groot-Brittannië is al jaren, met veel succes, een dergelijke indemniteitsregeling van kracht. Ondanks de omvang van de regeling en het grote aantal tentoonstellingen moesten er tot op heden nauwelijks schadevergoedingen uitbetaald worden.

Een tweede mogelijkheid is dat de overheid zich garant stelt voor het risico tot een bepaald bedrag. Dat is dan het eerste risico. Dat betekent dat de overheid alle schade en verlies vergoedt tot een vooraf bepaald bedrag en niet erboven. Voor het resterende risico moet een verzekering worden afgesloten. De Nederlandse indemniteitsregeling werkt volgens dit systeem.

Een derde mogelijkheid is dat de overheid zich garant stelt voor het risico vanaf een bepaald bedrag. Dat wordt het residuele risico genoemd. Dat betekent dat de overheid pas schade of verlies vergoedt als de schade dat bedrag overstijgt. Voor het risico dat daaronder valt, het eerste risico, moet de tentoonstellingsmaker opnieuw een verzekering afsluiten bij een private verzekeraar. Dit is het model dat bijvoorbeeld in Frankrijk gehanteerd wordt.

Aangezien het doel van een indemniteitsregeling is om te komen tot een zo groot mogelijke vermindering van de verzekeringskost scoort de eerste formule het best. Voor de bruiklenen die onder de indemniteitsregeling vallen, moet er immers geen enkele verzekeringspremie worden betaald.

Dit systeem heeft natuurlijk ook nadelen. Alle risico's moeten worden gedragen door de overheid. De overheid moet ook zelf over de nodige expertise beschikken over deze complexe verzekeringsproblematiek.

De tweede en derde formule komen tegemoet aan deze twee nadelen. Ze spreiden het risico over de overheid en de private verzekeraar. De overheid en de private verzekeraar moeten het dan wel onderling eens zijn over de risico's die moeten worden gedekt. Een ander voordeel is dat de expertise van de verzekeraar ook kan worden ingezet. De overheid moet dan zelf geen experts aanstellen.

Mijn voorkeur gaan uit naar een gemengd systeem waarbij het risico deels door de Vlaamse overheid wordt gedekt en deels door de private verzekeraar. De Vlaamse overheid neemt daarbij het residuele risico voor zijn rekening en de privéverzekeraar het eerste risico. De derde formule geniet mijn voorkeur. Op die manier kan de Vlaamse overheid voor de risicoanalyses en de afhandeling van de schadegevallen ook maximaal gebruik maken van de expertise bij gespecialiseerde private verzekeraars. Uit de ervaring van andere landen blijkt dat er zich tot op heden nog geen massale grote schadegevallen hebben voorgedaan. Het dekken van het eerste risico wordt ook door de museumsector beschouwd als de verantwoordelijkheid van elke instelling zelf. Ook dat is een belangrijk argument om voor de derde formule te pleiten. Het door de Vlaamse Gemeenschap gedekte risico is steeds gekend omdat voor elk voorwerp een verzekerde waarde is bepaald.

Ik heb ondertussen, op basis van de keuze die ik heb gemaakt, aan mijn administratie gevraagd om met de verzekeringssector simulaties te maken op basis van de grote tentoonstellingen van de voorbije jaren in Vlaanderen, zodat we goed weten waar we aan toe zijn.

Bij deze regeling is het evident dat de Vlaamse overheid bijzonder zorgvuldig zal omgaan met garantstellingen voor tentoonstellingen. De Vlaamse overheid zal dan ook van de tentoonstellingsmaker eisen dat ze de risico's zo klein mogelijk houdt. Het gaat om hoge standaarden voor klimaat, een professionele risicoanalyse en dergelijke. Bij elke aanvraag voor indemniteit zal worden onderzocht of de tentoonstellingsmaker een actuele risicoanalyse heeft gemaakt en de noodzakelijke maatregelen heeft getroffen. Dat alles maakt dat een indemniteitsregeling enkel zin heeft in het geval van uitzonderlijke tentoonstellingen die heel goed geconditioneerd georganiseerd moeten worden.

U vroeg beiden naar de timing. Er is een werkgroep met vertegenwoordigers uit de sector, en die heeft al een eerste ontwerptekst opgemaakt. Dit wordt berekend en zoals gezegd, is mijn administratie, samen met de verzekeringssector bezig met het uitwerken van de cijfers aan de hand van een aantal grote tentoonstellingen. Op die manier kunnen we het effect goed in kaart brengen. Er moet ook bepaald worden aan welke risicoanalyse en standaarden qua klimaat en beveiliging musea moeten voldoen om in aanmerking te komen.

Als de oefening is afgerond, zal een ontwerp van decreet worden afgewerkt, de RIA worden opgesteld en de memorie van toelichting worden geschreven. We mikken dus op 2011 om dit ontwerp van decreet in het parlement te kunnen indienen.

Mevrouw Idrissi, u vroeg of ik in gesprek ben met mijn collega-ministers. De Europese Unie heeft zelf in haar werkplan 2008-2010 uitdrukkelijk gesteld dat het vergroten van de collectiemobiliteit een van de speerpunten is binnen de EU. Dat is er gekomen op basis van conclusies van de Europese conferentie in Helsinki, en die was een vervolg op de trendsettende studie uit 2005 'Lending to Europe'. In die studie werden zeven thema's naar voren geschoven om collectiemobiliteit te bevorderen: waardebeoordeling, staatswaarborg of indemniteit, vrijwaring van inbeslagname, langdurige bruiklenen, het publiceren en copyrights, digitalisering en vertrouwen.

Voor elk van deze thema's werden aanbevelingen geformuleerd. Omdat de EU slechts een beperkte bevoegdheid heeft op het vlak van cultuur, werd een werkgroep opgericht die ook een aantal aanbevelingen heeft geformuleerd. In haar verslag en vijf deelverslagen – een degelijk werkstuk – staat hoe de collectiemobiliteit kan worden bevorderd. Het is ook een suggestie die werd gedaan aan de Europese Raad in de zomer van 2010. Deze verslagen staan op de website waarnaar ik al verwees.

Tot op heden heeft België nog geen indemniteitsregeling. Het is dus mijn bedoeling om dat voor Vlaanderen in 2011 uit te werken.

Mevrouw Idrissi, u vroeg of dit op Europees of op lokaal vlak moet gebeuren. Ik geloof in een dergelijke regeling. Die zal de verzekeringskost dekken. Volgens mij zal dit niet op Europees vlak worden uitgewerkt, maar moet er een regeling per lidstaat komen. De effecten

zullen zich uiteraard ook laten voelen op lokaal vlak, in Vlaanderen, want de stedelijke musea die grote projecten hebben, kunnen er ook wel een beroep op doen.

U vroeg ook of indemniteit een mogelijke vorm van alternatieve financiering kan zijn. Uiteraard zal die een bijdrage leveren. De verzekeringskost zal dalen, maar we verwachten een inspanning van de tentoonstellingsmaker zelf om het risico te beperken.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt het over 2011, maar mag ik de kleine suggestie doen om te proberen om het voor het zomerreces verder te ontwikkelen, want dan vinden toch redelijk veel tentoonstellingen plaats?

Ik weet niet of u dat al gedaan heeft of niet, maar mijns inziens is het niet onbelangrijk om eens te bekijken of het niet mogelijk is om samen te zitten met uw Waalse collega om aan de schaalvergroting te werken binnen dezelfde Europese lidstaat.

Ik weet dat het niet uw bevoegdheid is, maar toch kreeg ik graag uw mening over de federale instellingen zoals BOZAR, die nu onder de federale eerste minister en bijgevolg ook onder de staatssecretaris onder de eerste minister vallen. Wat is uw opinie daarover?

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Het verheugt me dat er een regeling komt voor 2011. Dat is een zeer goede zaak. Het klopt dat je dat op Europees vlak niet wetgevend kunt regelen. Daarom is ook de ‘open method of coordination’ in het leven geroepen. Dat is eigenlijk een manier om te leren van de andere lidstaten. Als België een dergelijke wetgeving heeft, dan kan dat ook als goede praktijk dienen in het kader van de ‘open method of coordination’.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Als ik gesprekken heb met mijn Waalse collega, en die lopen goed, dan nemen wij dat mee in de bespreking. Er zal inderdaad moeten worden gekeken wat er onder meer met de federale instellingen gebeurt. Ook de bicommunautaire instellingen zijn belangrijk, waar we samen bevoegdheid over hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stand van zaken van het Bruegelproject binnen het domein Cultuur 418 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Voorzitter, minister, het is al van 2000 geleden dat het Bruegelproject van start ging. Het had de grote ambitie een ecologisch-cultureel totaalproject te worden dat gericht zou zijn op de bewaring en de ontsluiting van de groene rand rond Brussel. Dit zou enerzijds gebeuren door de bijna letterlijke sluiting van de groene gordel via een gerichte verwerving van 900 hectare overwegend natuur- en bosgebied. Op een gegeven moment was het zelfs meer: men sprak van 1130 hectare. Anderzijds zou dat gebeuren door het opbouwen van een doorgedreven culturele aanwezigheid in de domeinen en kastelen van de Vlaamse Gemeenschap in dat gebied. Uiteraard was het niet de bedoeling dat Vlaanderen dat alleen zou doen, maar in samenwerking met de betrokken gemeenten, de provincie Vlaams-Brabant, de culturele centra in de Rand en vzw ‘de Rand’.

Het project kende een positieve start. Ik denk aan tentoonstellingen op het domein van Groenenberg en Gaasbeek en in de Rozentuin van Coloma in Sint-Pieters-Leeuw, het

uitwerken van gemeenschappelijke projecten met Het Beschrijf en het Festival van Vlaanderen en dergelijke meer. De laatste tijd horen we daar wat minder van. Ik duid u dat niet persoonlijk ten kwade, het was op het einde van de vorige legislatuur al wat aan het uitdoven. Het leek een beetje op een euthanasiespoor voor het culturele gedeelte van het Bruegelproject.

In de regeerverklaring van 2009 hebben we daar niets over gehoord en evenmin in uw beleidsnota. Er was toch een sprankeltje hoop. Ik had begrepen dat voor het domein Ter Rijst in Pepingen minister Bourgeois de bedoeling had om van het huis in het domein een soort bed and breakfast te maken, wat op zich zeker niet slecht is. Maar mij kwam toevallig ter ore dat via een interventie van de nieuwe Bouwmeester er plaats zou worden gemaakt voor 'artists-in-residence', waardoor het kasteeltje in het domein een bredere functie zal krijgen.

Minister, maakt de eerste zwaluw de lente? Kunt u een overzicht geven van de realisaties die binnen het Bruegelproject op het vlak van cultuur de laatste drie jaar zijn genomen? Worden er in de toekomst, naast het project Ter Rijst in Pepingen, nog bijkomende projecten uitgewerkt om het natuur- en cultuurgegeven verder uit te werken? Zo ja, welke? Zijn er nog overlegmomenten tussen uzelf en de coördinerend minister van de Vlaamse Rand? Hoe verloopt deze samenwerking? Welke beleidsvisie bestaat hierover voor de komende jaren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Gatz, in de loop van 2007 heeft de toenmalige minister van Cultuur beslist om de werking van het Bruegelproject te beëindigen. Tot dan toe had dit binnen de vzw 'de Rand' geopereerd. Dat gebeurde na nooit gerealiseerde plannen. Men had altijd de bedoeling om het Bruegelproject te verzelfstandigen via een aparte vzw. Ondertussen is de directeur van het Bruegelproject, de heer Guido Vereecke, met pensioen gegaan. Daarnaast was er nog een ander personeelslid. Dat slaagde voor de functie van verantwoordelijke communicatie en publiekswerking bij het Kasteel van Gaasbeek. Sinds 2008 zijn er geen culturele realisaties meer gebeurd onder de vlag van het toenmalig Bruegelproject.

U verwijst naar de toekomst en het project Ter Rijst. In 2010 is een samenwerking gestart tussen Kunsten en Erfgoed en Natuur en Bos in het kader van de ondersteuning van voorbeeldstellende en vernieuwende groenprojecten. Hier ligt de link tussen cultuur en natuur. Het doel van de samenwerking is om de creatie en integratie van kunst in de groene ruimte te stimuleren en via deze projecten vernieuwende kunstzinnige ingrepen te realiseren in groene ruimten binnen een verstedelijkte omgeving. Die projecten worden ingediend bij het Agentschap voor Natuur en Bos en worden beoordeeld door een gemengde commissie met experts, waarin ook het agentschap Kunsten en Erfgoed is vertegenwoordigd. Er zullen in de toekomst nog andere dergelijke projecten worden gerealiseerd.

Ter Rijst is een parkdomein met een kasteel in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap, en het wordt beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos. Het is de bedoeling om in het kasteel een gemengd project erfgoed, logies en kunstenaarsresidenties te realiseren. Daarvoor werd onlangs een projectomschrijving en een bestek voor het ontwerpen van de herinrichting opgemaakt. De Vlaamse Bouwmeester zal deze ontwerp- en realisatiefase mee begeleiden. Het overleg waar u naar vraagt, vindt geregeld plaats. Het project Ter Rijst is een heel mooi voorbeeld. Dat domein is in handen van het Agentschap voor Natuur en Bos, het is ook een beschermd monument sinds 2004. Zowel minister Bourgeois, bevoegd voor het onroerend erfgoed, als ikzelf, bevoegd voor de natuur, de cultuur, het toerisme en de Vlaamse Rand, zijn betrokken bij de restauratie en de functionele invulling ervan. Het moet een levendige bestemming zijn, maar ook met aandacht voor de duurzaamheid van het gebouw en een kwaliteitsvolle toeristische uitstraling.

Na een studie- en overlegperiode is er gestalte gegeven aan een gemengde en complementaire invulling. Het is een perfecte samenwerking geworden en een goed voorbeeld van hoe het

kan: een artist-in-residence met focus op masterclasses en opleidingen voor de kunsten- en erfgoedsector, in combinatie met een conciërgewoning met enkele kamers voor bed and breakfast en een infopunt voor bezoekers van het park en de omgeving.

Op die manier is het een win-winsituatie. We onderhouden de natuurparken, die in eigendom zijn van de overheid, maar we beheren en renoveren ook ons eigen patrimonium en monumenten. Zo versterken we Vlaanderen in zijn uitstraling als regio en kunnen we het professionele kunsten- en erfgoedlandschap promoten.

Voor mijn beleidsvisie verwijs ik naar mijn beleidsnota. Onder internationaal beleid staat dat de internationale netwerking en de residenties belangrijk zijn. Dat is de strategische doelstelling nummer 6. De doelstellingen 13 en 15 verwijzen naar de individuele kunstenaars bij het ondersteunen van het creatieproces in residentie- en opleidingsmogelijkheden.

De ligging in de groene gordel biedt heel wat mogelijkheden om rond ecologische thema's te werken, wat ook zal gebeuren. En dat vindt u ook terug in mijn beleidsnota's Natuur en Cultuur. Dit sluit perfect aan bij enkele acties die zijn ontwikkeld binnen Vlaanderen in Actie. Zeven acties komen daarvoor in aanmerking.

Zeker in tijden van budgettaire schaarste is het een mooie realisatie van hoe we kunnen samenwerken en zo een win-winsituatie creëren.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Minister, de realisatie van de vernieuwing van het domein Ter Rijst en het gebouw is een goede zaak. Daar zijn we het over eens. U weet dat dit op een bijzonder anekdotische wijze tot stand is gekomen. Dat wordt nu post factum gekoppeld aan een strategische doelstelling van uw beleidsnota. Ik betwist de link niet, want dat klopt. Maar het is allemaal post factum.

Hoe is dat gegaan met het Bruegelproject – dat zo niet meer kan worden genoemd aangezien het niet meer bestaat, zeker wat het culturele luik betreft? De Vlaamse Bouwmeester heeft de renovatieplannen van het domein gezien omdat het tot zijn decretale taak behoort daar een advies over te geven. Op eigen initiatief heeft hij die cultuurruimte ingevuld door te onderhandelen met bepaalde diensten. Zo is dat gelukt. We zijn het erover eens dat dat een goede zaak is. Maar het is de ene zwaluw waarover ik spreek. Ik pleit niet voor het inzetten van meer middelen om de cultuurfunctie in gebouwen in de Vlaamse Rand tot leven te brengen. Wat er is, zouden we meer moeten kunnen valoriseren.

Voormalig minister Anciaux heeft destijds de handdoek in de ring gegooid in de discussie over wie dat moet doen. Moet dat gebeuren onder aansturing van vzw 'de Rand'? Minister, als u me zegt dat ik daarover een vraag om uitleg moet stellen aan minister Bourgeois, dan zal ik dat zeker doen. Of moet het worden opgenomen in het cultuurbeleid?

Minister, Ter Rijst is oké, maar dat is puur toeval. Het is niet uw tekortkoming, maar ook niet uw verdienste. Het is gewoon de Bouwmeester die op het juiste moment de juiste vraag heeft gesteld. Als het een Bouwmeester was geweest met minder affiniteit voor cultuur, dan was het een bed and breakfast gebleven. Ik vraag naar een iets bredere beleidsvisie. Dat moet u doen in de komende weken en maanden. Het hoeft niet noodzakelijk te gaan over meer middelen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Lieven Dehandschutter tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de organisatie van een activiteit door deBuren 509 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, collega's, op woensdag 10 november 2010 vond in Brussel in het Flageygebouw een zogenaamde 'Soirée belge' plaats. Op zich is dat niet zo verwonderlijk, ware het niet dat deze avond door het Vlaams-Nederlands Huis deBuren werd georganiseerd. Volgens de webstek presenteert deBuren schoonheid en wijsheid van de lage landen, en biedt het een platform voor debat over cultuur, wetenschap, politiek en samenleving in Vlaanderen, Nederland en Europa. Kunstenaars, journalisten, wetenschappers en politici krijgen er het woord. Hiervoor ontvangt deBuren ook subsidies van de Vlaamse overheid.

Los van de vraag of het wel de taak is van een Vlaams-Nederlands Huis om een evenement over de ideaalbeelden van België te organiseren, kun je je afvragen of de manier waarop dit thema werd aangepakt niet anders kan. Een dergelijk thema wordt beter objectief en in een neutrale sfeer behandeld. De manier waarop dit werd aangekondigd, doet denken aan een pure propaganda-avond.

Zo had men aangekondigd te zorgen voor: "een typische Belgische aankleding van de avond. Weet u wel zeker dat u een echte Belg bent? Streng douaniers zien erop toe dat u de grenspost niet onverdiend passeert! Als u toch niet zou slagen voor de test, krijgt u een herkansing in ons snel-Belgspel. We trakteren het publiek ook nog op de grootste comeback sinds 1986. Geniet van typisch Belgische hapjes en win prachtige prijzen in onze Belgische tombola!"

Men kan eveneens de vraag stellen of de selectie van sprekers – Marc Eyskens, Béatrice Delvaux, Alain Berenboom, Dirk Barrez, Elsbeth Etty – representatief is voor de verschillende visies op de toekomst van België. Zij trachten immers "in korte, evocerende toespraken het publiek te overtuigen van hun ideaalbeeld voor België".

Minister, kunt u een overzicht geven van de subsidies die deBuren sinds zijn ontstaan heeft ontvangen van de Vlaamse overheid? Hoe werden de reeds gegeven subsidies geëvalueerd? Waarvoor ontvangt deBuren deze subsidies precies? Welke opdrachten moeten ze hiervoor vervullen? Behoort de organisatie van een Soirée belge tot de gesubsidieerde taken van dit huis? Wat is uw mening over de aankondiging van deze avond? Had men een dergelijk debat niet beter in een objectieve en neutrale sfeer gevoerd?

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Ik ben een beetje verbaasd over de vraag om uitleg van de heer Dehandschutter. Het is wat gevaarlijk om vragen te stellen over de programmering van cultuurhuizen. Dat is voorbehouden aan de artistieke vrijheid van een culturele instelling, en niet aan ons, politici. Er wordt zwaar getild aan die avond, die voor een groot deel ook humoristisch werd opgevat. Zo werd Sandra Kim geparodieerd. Als symbool van België werden gedopeerde wielrenners op het podium geroepen. Ik heb wel wat schroom over deze vraag. Ik ben er ook heel erg verbaasd over.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik heb geen schroom over vragen die ik niet zelf heb gesteld. Ik vind het zeer goed dat deBuren over het muurtje kijkt en zich niet strikt beperkt tot alleen maar de band tussen Vlaanderen en Nederland. Het is juist goed dat de scope wat wordt opengetrokken. Ik kan me ook niet van de indruk ontdoen dat er een zeer sterk ludiek aspect aan het evenement verbonden is. Mevrouw Idrissi heeft al verwezen naar de parodieën. Toen

ik de aankondiging las, vond ik het zeer grappig. Het lijkt me niet evident om dat in te passen in de werking van deBuren. Ik denk dat het huis dat op een fantastische manier heeft gedaan.

Ik ben er zelf niet naartoe gegaan. Ik ken wel mensen die het gezien hebben. Ze vonden de avond kwalitatief bijzonder hoogstaand. Het is misschien ook een manier om via een minder traditioneel kanaal de banden met ons buurland te verstevigen. Ik heb helemaal geen probleem met het feit dat deBuren een dergelijk evenement organiseren, wel integendeel. Dat kan de relatie tussen Vlaanderen en Nederland en ook een aantal andere relaties misschien wat versoepelen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer Dehandschutter, ik heb veel respect voor u, maar nu vraag ik me af of de ironie u is ontgaan. Mag men niet dit soort vragen stellen op een – inderdaad – ludieke manier? Er was heel veel ironie in dat verhaal. Het is toch zo typisch dat wij, Vlamingen, in ons – voorlopig toch nog – Belgisch zijn, met die meervoudige identiteit worstelen en dat we er zelf zo plezant mee kunnen omgaan. Indien we ooit zelfstandig worden, zal dat later ook nog zo zijn. Ik zie de Nederlanders dat met zichzelf bijvoorbeeld nooit doen.

Dit is zo een typische N-VA-vraag. Maar, minister, de bekommernis van de spreker is wat ze is. Ze is zeker oprecht. Net zoals mevrouw Idrissi zou ik me er wel voor hoeden om elk onderdeel van wat een cultuurhuis doet, apart te beoordelen, zelfs al krijgt het een belangrijke dotatie van Vlaanderen en Nederland. Hetzelfde geldt voor alle andere instellingen. Stel u voor dat wij het programma van de VRT zouden samenstellen. Ik wil enkel aangeven welk traject afgelegd is om het niet meer op die manier te doen.

Mijnheer Dehandschutter, ik deel volledig uw oprechte bekommernis, maar ik ben van mening dat we de vrijheid moeten laten om met een hedendaagse format, met enig sarcasme en veel ironie om te gaan met dat soort vraagstukken. Voor zover ik het kan beoordelen, kan ik niet zeggen dat deBuren een politieke bedoeling had waar we collectief tegen zouden kunnen zijn.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik zal eerst antwoorden op de punctuele vragen van de heer Dehandschutter.

Wat de subsidies en de opdracht van deBuren betreft, verwijs ik naar de beheersovereenkomst. Al vanaf 2004 ontvangt deBuren elk jaar een bedrag van 500.000 euro aan werkingmiddelen. Nederland draagt 1 miljoen euro bij aan het werkingsbudget. De afspraak is dat Vlaanderen zorgt voor de huisvesting van deBuren. Sinds de werken in het pand aan de Leopoldstraat zijn gestart, is de Vlaamse overheid verplicht om een aparte huursubsidie te geven voor een tijdelijk onderkomen. Voor 2010 ging het om 70.000 euro. In 2009 werden nog twee eenmalige subsidies toegekend: 100.000 euro voor een apart mediaproject en 55.000 euro voor de 'Prijs van deBuren'. De werking van het huis werd tot dusver steeds positief geëvalueerd.

Het huis heeft als missie om vanuit Vlaanderen en Nederland een forum te bieden voor debat en reflectie over culturele diversiteit, samenleving en politiek in Europa. Op basis van deze missie geeft deBuren invulling aan een breed en zeer gevarieerd programma. Het produceert en coproduceert tentoonstellingen, voordrachten, colloquia en debatavonden. Voor de uitbetaling van de werkingmiddelen bezorgt het, net als andere gesubsidieerde organisaties, vooraf plannings- en begrotingsdocumenten en nadien afrekeningen en activiteitenverslagen.

Uit de missie van deBuren blijkt dat het huis tracht in te spelen op de actualiteit. De Soirée belge sluit perfect aan bij debatten die momenteel in de verschillende geledingen van de maatschappij leven, in Vlaanderen en zeker ook in Nederland. Sommigen zeggen dat men er

in Nederland niet mee bezig is, maar ik denk dat er wel veel Belgenmoppen zijn in Nederland die daarover gaan.

Het is eigen aan een culturele instelling om op een originele, ludieke eigenzinnige of soms licht provocerende manier haar publiek te prikkelen. De Soirée belge is daarop absoluut geen uitzondering. Voor het overige is het niet aan mij om me uit te spreken over de inhoud zelf van die avond.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik had niet de bedoeling om te zeggen dat ironie en humor niet kunnen, wel integendeel. Ik ben er zelf een groot voorstander van. De manier waarop ik mijn vraag heb gesteld, geeft daar ook blijk van.

Ik wilde enkel aangeven dat, door de selectie van de gasten, volgens ons de richting waarin de avond werd gestuurd vrij eenzijdig was. Er bestaan ook andere en verschillende meningen in Vlaanderen over onze interne verhoudingen. Die kunnen ook op een ironische manier naar voren worden gebracht. Binnen en buiten de partij hebben we daar voldoende kwaliteit voor in huis.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, mijn collega getuigt elke dag van zijn welsprekendheid. Hij doet dat met een grote dosis humor. Ik waardeer hem daar zeer voor.

Minister, er is ook een beheersovereenkomst, die het instrument is om een regeling te treffen tussen de overheid en zowel het bestuur als de leiding van, in dit geval, de Buren. Ik denk niet dat we dat op elk onderdeel moeten doen.

Ik wil nog even ingaan op een ander punt. Kunt u me zeggen wat de stand van zaken is met betrekking tot dat gebouw? Als u dat nu niet kunt zeggen, heb ik daar geen probleem mee. Velen met mij zouden graag hebben dat het nu eindelijk eens gebouwd wordt. Het project dateert van, als ik me niet vergis, 2003. Ik herinner me nog zeer levendig de discussies over de missie enzovoort. Het café werd onteigend, wat enige onvrede in Brussel heeft veroorzaakt. Het was een echt prachtig volks cafeetje. Het doet pijn te zien dat het moet sluiten en dat er zeven jaar later nog niets mee is gebeurd. Ik denk dat het te maken heeft met een relatieve halsstarrigheid van de stad Brussel in verband met de bouwvergunning. Is er al enig perspectief voor dat gebouw? Hoe zit het daarmee?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Caron, het klopt dat dit al heel lang aansleept. Dat heeft te maken met het feit dat er in de stad Brussel een stedenbouwkundige verordening is die bepaalt dat wie zo'n project realiseert, verplicht is daar ook een aantal woongelegenheden aan te koppelen. Daar strandt het ontwerp voortdurend op. Toen duidelijk werd waar het probleem zich precies voordeed, is er overleg geweest met alle diensten. Er is nu een regeling. Een overheid is gebonden aan haar eigen stedenbouwkundige verordeningen. We hebben geprobeerd om daar in overleg een oplossing voor te vinden. Ik denk dat we daarin zullen slagen. Er moet nu snel een vergunning komen om tot de bouw te kunnen overgaan.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, uw antwoord op de vierde vraag stemt me tevreden. Zo niet, zou er een precedent worden geschapen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een aanpassing van de regelgeving inzake filmkeuring 486 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: De Engelsen zeggen altijd: Let bygones be bygones. Ik ben tevreden dat ik deze vraag hier kan stellen.

Minister, deze vraag is hier een halfjaar geleden al aan bod gekomen. De filmkeuring en de filmkeuringscommissie zijn in de media gekomen omdat de film Sint het label 'kinderen toegelaten' (KT) heeft gekregen. De Sint, de goedheilige man gaat nochtans redelijk gewelddadig te werk in die film. Ik vind dat een beetje bizar, want Sinterklaas is een goedjonstig man. In Nederland heeft men besloten dat de film niet is toegelaten voor kinderen die jonger zijn dan zestien jaar. In Vlaanderen wordt de film toegelaten voor alle kinderen.

Als ouders met hun kinderen naar de film gaan, moeten ze een beetje hun verantwoordelijkheid nemen en kijken naar welk soort film ze gaan. Maar de reden waarom deze film in Vlaanderen wel is toegelaten voor kinderen, heeft te maken met het feit dat de commissie voor filmkeuring zeer weinig mogelijkheden heeft om films al dan niet af te keuren. Daar bestaat ook discussie over in de sector. Jan Verheyen ergerde zich naar aanleiding van de film Sint over het feit dat zijn film Alias niet was toegelaten voor kinderen terwijl andere, gewelddadige films wel zijn toegelaten voor kinderen. Er is totaal geen transparantie over de wijze waarop die beslissingen worden genomen. Die filmkeuring in dit land is volgens hem een zootje.

Minister, naar aanleiding van de artikelen die ik heb gelezen, ben ik gaan grasduinen in de Handelingen van deze commissie. Ik heb daarin gezien dat de heer Yüksel een halfjaar geleden ook een vraag over dit onderwerp heeft gesteld. In uw antwoord liet u weten dat u vindt dat de regelgeving ter zake verouderd is en gewijzigd moet worden. U zei dat u daarover gesprekken zou hebben met de Franse en Duitstalige Gemeenschap en met de minister van Justitie.

Minister, hebben die gesprekken met de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de minister van Justitie plaatsgevonden? Wat was het resultaat daarvan? Is het resultaat dat die regelgeving moet worden veranderd? In welke zin zal dat gebeuren? Wat is de timing daarvan?

We weten allemaal dat het systeem in Nederland anders is. Ik heb de indruk dat het systeem van de Nederlandse filmkeuring ook werkt. Hoe staat u tegenover dat systeem? Zou u het nuttig vinden dat een dergelijk systeem wordt geïmplementeerd in Vlaanderen?

We zouden veel kunnen doen indien de filmkeuring een bevoegdheid zou zijn van de gemeenschappen. We zijn volop in discussie over een grote staatsvorming. We hopen dat die er komt. Ik vraag me af of de Vlaamse Regering ook vindt dat filmkeuring moet worden overgeheveld naar de gemeenschappen.

Bent u van oordeel dat er in het kader van die filmkeuring nog extra maatregelen nodig zijn? Zo ja, aan welke maatregelen denkt u dan?

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Ik ben in een andere hoedanigheid bevraagd over de film Sint. Ik ben voorzitter van het Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen. Die vereniging tracht al 21 jaar om enig werk te verrichten over de instandhouding, de waardering en de studie van de Nicolaaslegende. In die hoedanigheid ben ik de laatste weken bevraagd door een aantal mensen uit de media. Dick Maas brengt in zijn film een Sint naar voren die gewelddadig en bloeddorstig is en die wordt gedreven door wraak- en haatgevoelens. Dat is het

tegenovergestelde van de Sint zoals we die in Vlaanderen en Nederland kennen, waar hij de belichaming is van rechtvaardigheid, goedheid en solidariteit.

Ik heb ook vragen gekregen uit Italië, van La Gazzetta del Mezzogiorno. Die krant wordt verspreid in Puglia. Wat u wellicht niet weet – en dit is niet voor kinderen bedoeld – is dat de goedheilige man sedert 1087 begraven ligt in Bari, de hoofdstad van de provincie Apulia. Wat men niet begrijpt, is dat de film Sint in Vlaanderen ook voor kinderen is toegelaten. Het gaat eigenlijk om een horrorfilm. Wie van dat genre houdt, gun ik het kijkplezier. Maar ouders die onvoorbereid met hun kinderen en afgaand op de affiche die niets gruwelijks laat vermoeden, naar die film komen kijken, komen met een raar gevoel naar buiten. Men krijgt niet uitgelegd dat die film in België door iedereen mag worden bekeken, terwijl die in Nederland enkel toegankelijk is vanaf zestien jaar.

Naar aanleiding van een vraag van de heer Yüksel heb ik er al eerder op aangedrongen om ter zake en in de mate van het mogelijke, werk te maken van het activeren van de filmkeuringscommissie.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Minister, we kunnen kop noch staart krijgen aan de filmkeuring, dat is hier ook tijdens de vorige legislatuur al een paar keer aan bod gekomen. We weten dat het voor u niet evident is, omdat het gaat om een federale bevoegdheid, maar toch vragen we u om het een en het ander te bekijken en mee te nemen. De vraag is bijzonder groot en er bestaat ongenoegen bij heel veel filmmakers, maar ook bij de Gezinsbond. Er is vraag naar meer duidelijkheid en meer rechtlijnigheid.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, in de eerste plaats wil ik duidelijk stellen dat de film Sint absoluut niet voor alle kinderen toegelaten is, maar bij ons pas vanaf de leeftijd van twaalf jaar. In Nederland is dat vanaf zestien jaar. Bij de leden van de commissie voor de filmkeuring bestond daarover een manifeste eensgezindheid. Ik wil ook opmerken dat het Nederlands Kijkwijzersysteem gebruikmaakt van een erg gestandaardiseerde methodiek, waarbij de context waarin een welbepaalde scène voorkomt, totaal buiten beschouwing wordt gelaten, wat in sommige gevallen aanleiding kan geven tot anomalieën. Ik vind het niet abnormaal dat er bij de beoordeling van films verschillen kunnen optreden naargelang het land, het gaat hier immers niet om een exacte wetenschap.

Mijnheer Wienen, de gesprekken met de andere gemeenschappen en met de Federale Overheidsdienst (FOD) Justitie zijn nog bezig. In het voorstel dat nu op tafel ligt, wordt ervan uitgegaan dat de filmdistributeurs zelf de kwalificatie toekennen, een principe van zelfregulering, maar er zou wel een commissie zijn die kan optreden in het geval van betwisting.

Binnen de Vereniging van Filmdistributeurs van België (VFDB), die nochtans eerder had ingestemd met dit principe, blijkt nu echter geen eensgezindheid meer te bestaan. Als gevolg hiervan liggen de besprekingen voorlopig stil, tot er meer duidelijkheid is over het standpunt van de VFDB.

Het huidige voorstel gaat uit van een wijziging van de wet waarin het principe van een classificatie door de distributeurs op basis van zes criteria is ingeschreven: het voorkomen van discriminatie, drugs, angstwekkende scènes, expliciete seksualiteit, geweld en grove lichaamstaal. Deze criteria dienen verder te worden geoperationaliseerd in een koninklijk besluit. De verankering zou in een wet of een decreet zitten en de vertaling zou in een besluit moeten worden uitgewerkt.

U vroeg wat we van het Nederlandse systeem vinden. De Vlaamse overheid is voorstander van een systeem van zelfregulering. Dat werd ook gevraagd door de filmdistributeurs zelf. Ze zijn ook voorstander van een uniform systeem voor heel België. Het huidige voorstel dat op tafel ligt, is een poging om dit inderdaad uniform te doen voor ons land.

Inzake de overheveling van de bevoegdheid inzake filmkeuring, is de Vlaamse overheid van oordeel dat de filmkeuring een bevoegdheid is van de gemeenschappen. Hierover werd trouwens eerder een samenwerkingsakkoord gesloten tussen de gemeenschappen en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Ook het Overlegcomité tussen de federale, de gemeenschaps- en de gewestregeringen heeft bij herhaling gesteld dat het om een gemeenschapsbevoegdheid gaat. De Raad van State oordeelde daarentegen dat de filmkeuring een residuaire bevoegdheid is van de federale overheid, die niet is begrepen in de bevoegdheidsoverdrachten van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980. Als gevolg daarvan is het samenwerkingsakkoord momenteel zonder voorwerp.

U vroeg welke bijkomende maatregelen we hebben genomen. Aan de FOD Justitie werd meegedeeld dat de Vlaamse overheid bereid is om tot uiterlijk 31 december van volgend jaar de continuïteit van het systeem te waarborgen. Uiterlijk tegen die datum dient er duidelijkheid te zijn. We hebben van hieruit dus een strakke timing geformuleerd. We hopen dat er ondertussen een en ander federaal kan worden uitgeklaard en dat bepaalde overdrachten kunnen worden meegenomen zodat het probleem kan worden opgelost.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, u zegt dat iedereen het erover eens is dat het een gemeenschapsmaterie is, maar dat de Raad van State daar anders over heeft beslist. Ik hoop dat de Vlaamse Regering bij haar standpunt blijft dat het een gemeenschapsmaterie moet zijn en dat de residuaire bevoegdheid wordt overgeheveld naar de gemeenschappen. Ik hoop dat er tegen 31 december duidelijkheid over komt.

Waar ik minder in geloof, is in de zelfregulering. De verdelers van films proberen natuurlijk om zo veel mogelijk mensen naar de film te krijgen, en dat lukt niet als ze op voorhand het publiek beperken door te stellen dat de film niet toegankelijk is voor jongeren onder zestien jaar of onder achttien jaar. De distributeur van de film heeft er natuurlijk belang bij dat de film een zo groot mogelijk publiek bereikt. Ik vrees dat de zelfregulering, het denkspoor dat de Vlaamse Regering blijkbaar wil volgen, niet zal werken.

Ik blijf eerder voorstander van het Nederlandse systeem, ondanks het feit dat het inderdaad niet perfect is, want mijns inziens is het nog altijd beter dan een zelfregulering.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Dirk Van Mechelen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stoomlocomotief op de Topstukkenlijst 476 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, minister, enkele weken geleden luidde het Stoomcentrum Maldegem de alarmbel over een historische stoomlocomotief die dreigde naar het buitenland te verdwijnen. Enkele dagen voor de verkoop – en ik heb vernomen dat er zelfs een Duits bod was – besliste u om deze locomotief vooralsnog op de Topstukkenlijst te plaatsen. Concreet beschikt de Vlaamse overheid over een voorkooprecht om een verhuis naar het buitenland te voorkomen.

Laat me duidelijk zijn dat ik het in se eens ben met deze beslissing en dat ik ze zelfs toejuich. Het is belangrijk dat de weinig overgebleven getuigen van ons rollend, rijdend, vliegend of varend patrimonium ook voor toekomstige generaties bewaard moeten blijven, en deze historische stoomlocomotief van 1935 hoort daar zeker bij.

Nochtans roept deze beslissing wat mij betreft ook wel een aantal vragen op. Ik heb u reeds een aantal schriftelijke vragen gesteld over de opname van bepaalde kunstvoorwerpen en erfgoedobjecten op de Topstukkenlijst. U herhaalde in uw antwoorden steeds dat er in eerste instantie moest worden voldaan aan de voorwaarden inzake zeldzaamheid en authenticiteit. Tegelijkertijd gaf u aan dat er een beperkt aantal evaluatievragen waren uitgeschreven rond bepaalde erfgoedonderdelen en dat het wachten was op de resultaten daarvan en op de beoordeling door de Topstukkencommissie, vooraleer u tot plaatsing op de lijst kon overgaan.

In een aantal andere antwoorden gaf u bovendien ook aan dat de administratie vandaag veilingen, verkopen en dergelijke niet stelselmatig screent in het zoeken naar bepaalde topstukken, omdat dergelijke stukken toch pas na het doorlopen van de hele procedure kunnen worden toegevoegd en dus niet op korte termijn op de Topstukkenlijst kunnen worden geplaatst. Het had dus geen zin om ondertussen de veilingen te screenen. U weet wellicht dat er ondertussen ook werk uit de collectie van mevrouw Janssen bij Sotheby's te koop zal worden aangeboden.

Naar aanleiding van die vaststellingen had ik graag een antwoord gekregen op volgende vragen. Waarom werd in dit concrete geval – gelukkig maar – afgeweken van het door u vooropgestelde traject dat voorziet in een algemene evaluatie?

Op welke manier werd de intrinsieke waarde van deze stoomlocomotief geëvalueerd? Voor mij staat dit buiten kijf. Hoe zit het met het hele verhaal inzake authenticiteit en de zeldzaamheid? Gebeurde dit op basis van het door de vereniging voorgestelde dossier of werden er nog andere elementen aangebracht door de administratie?

Wat was het oordeel van de Topstukkencommissie met betrekking tot de plaatsing van de stoomlocomotief op de Topstukkenlijst?

Wanneer overweegt u een globaal dossier rollend, rijdend, vliegend en varend erfgoed afgerond te krijgen voor opname in de Topstukkenlijst? We hebben ooit nog vanuit Erfgoed de Cragnon kunnen redden en ondertussen is de restauratie ervan begonnen. Niet onbelangrijk voor de vrienden van Maldegem: hoeveel budget is er beschikbaar en op welke begrotingspost is dat beschikbaar om van het voorkooprecht gebruik te maken en de stoomlocomotief desgevallend zelf aan te kopen? Op welke manier zal in geval van aankoop het beheer en het herstel gerealiseerd worden? Via welke budgetten en op welke termijn zal dit zijn afgerond?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Van Mechelen, zoals u wellicht weet, hadden we hier te maken met een spoedprocedure. De locomotief werd uit een faillissement op een veiling te koop aangeboden en de kans was groot dat die aldus Vlaanderen zou verlaten. Deze dreiging werd ons gesignaleerd door het Stoomcentrum Maldegem, dat u zeer goed kent, want het heeft in 2006 nog uit uw hand de Vlaamse Monumentenprijs ontvangen.

Het Topstukkendecreet bepaalt dat de bevoegde minister op eigen initiatief roerende goederen op de Topstukkenlijst kan plaatsen. Uiteraard is dat een spoederkenning en een voorlopige erkenning en moet nu dus de procedure verder worden doorlopen zoals bepaald in het decreet.

Er werd na overleg met mijn administratie een beroep gedaan op de expertise van externe deskundigen, namelijk het Forum voor Erfgoedverenigingen alsook de heer Adriaan Linters van de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie. De locomotief werd op basis van het ingediende dossier getoetst aan de selectiecriteria, opgelegd door het Topstukkendecreet, namelijk zeldzaamheid en onmisbaarheid. De deskundigen bezorgden mijn administratie hierover een uitgebreide motivatie. Op basis daarvan is een positief advies gegeven voor die spoederkenning.

Gezien de spoedprocedure werd geen voorafgaand advies aan de Topstukkenraad gevraagd.

Er werd eind vorig jaar een opdracht gegeven voor een proeflijst luchtvaarterfgoed. Het is de bedoeling om in 2011 de eerste beschermingen uit deze lijst voor te stellen. Voor rollend, rijdend en varend erfgoed is nog geen initiatief tot proeflijst genomen.

Als de eigenaar de locomotief buiten Vlaanderen wil brengen en hiertoe geen toelating krijgt, kan een onderhandelingsprocedure worden gestart voor de aankoop van het topstuk. De Vlaamse Regering voorziet hiertoe in middelen via het Topstukkenfonds. In 2010 was daarop 462.000 euro voorzien voor aankoop en restauraties. De prijs wordt bepaald aan de internationale marktwaarde. De procedure moet binnen de tien maanden zijn afgerond. Eventuele restauraties zouden dus ook vanuit het Topstukkenfonds gefinancierd kunnen worden.

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Minister, ik dank u voor het antwoord. Het gaat inderdaad om het faillissement van steenbakkerij Lauwers, een van de laatste artisanale Boomse steenbakkerijen die uitstekend op maat gebakken stenen kon leveren, ook voor de restauratiesector.

Het is goed dat u gebruik hebt gemaakt van de spoedprocedure. We hebben ook in het verleden geworsteld met het inventariseren en classificeren van heel het rollend, rijdend, vliegend en varend patrimonium. Er waren zeer ver gevorderde onderhandelingen tussen de ministers van Erfgoed en van Cultuur. Die documenten moeten nog wel ergens te vinden zijn bij de administratie. Het zou niet slecht zijn om de handen in elkaar te slaan in het belang van ons erfgoed, want het blijft een zootje wie wat moet doen en wanneer. Maak van de gelegenheid gebruik om daar klaarheid over te creëren, want er komt nog een debat op ons af.

Alleszins zal het budget u niet in staat stellen om bepaalde dringende aankopen te doen, heb ik gemerkt. We praten over 1,5 tot 1,6 miljoen euro. Hier gaat het over 462.000 euro. Ik neem aan dat het in deze commissie voorwerp van bespreking uitmaakt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■